

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармації
Кафедра загальної та клінічної фармакології**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціальна фармація**

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

22 «Охорона здоров'я»
226 «Фармація, промислова фармація»
Фармація, промислова фармація
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
ст. викладач Смірнова Г.В.	0997304334	sealineodessa@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Соціальна фармація – є завершальною у комплексі фармацевтичних управлінсько-економічних навчальних дисциплін, що формують магістрів фармації. Предметом вивчення дисципліни є теоретико-методологічні основи соціально-економічних аспектів здійснення професійної діяльності в галузі фармації та удосконалення механізмів доступності фармацевтичної допомоги. Вивчення дисципліни спрямоване на формування у здобувачів вищої фармацевтичної освіти достатнього обсягу теоретичних знань і практичних навичок для планування й здійснення робіт з удосконалення якості надання фармацевтичної допомоги та формування соціальної відповідальності фармацевтичних працівників.

Вивчення навчальної дисципліни «Соціальна фармація» формує у здобувача вищої освіти уявлення про основи соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення; використання нормативно-правової бази з питань регулювання соціальних та економічних аспектів провадження фармацевтичної діяльності; проведення комплексного аналізу основних соціально-економічних показників ефективності фармацевтичного забезпечення населення; дотримання основних принципів соціальної відповідальності при здійсненні професійної діяльності фахівцями у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я.

Метою вивчення Соціальної фармації – є формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо соціально-економічних аспектів організації фармацевтичного забезпечення населення на макро- та мікроекономічному рівнях, а також формування професійно-важливих навичок щодо впровадження соціально-економічних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.

Передумови для вивчення дисципліни студент повинен мати знання з фармакології, побічних дій ліків, клінічної фармації та фармацевтичної опіки, фармакогнозії, з якими інтегрується програма курсу «Соціальна фармація».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Соціальна фармація» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

- Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.
- Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Навчальна дисципліна Соціальна фармація забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК. 3. Здатність визначати перспективні напрямки та завдання фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я та соціальні пріоритети у забезпеченні населення лікарськими засобами для реалізації доступної і ефективної фармакоterapiї та профілактики захворювань населення.

ФК. 4. Здатність визначати потреби галузі охорони здоров'я з метою розробки та виробництва життєво необхідних, доступних, якісних, ефективних та безпечних лікарських засобів.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК 13. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- знати основні положення чинного податкового законодавства, принцип розрахунку, аналізу та прогнозування основних показників господарсько-фінансової діяльності аптечних закладів;
- основи соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами;
- соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво;
- напрями підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах;
- знати свої соціальні та громадські права та обов'язки;
- знати методи аналізу економічно-господарської діяльності аптечних закладів, розрахунку основних податків і зборів, ціноутворення на лікарські засоби;
- знати: організаційну структуру системи фармацевтичного забезпечення в Україні; організаційні та методологічні принципи визначення та основні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню; медико-соціальні показники розвитку суспільства; показники потреби фармацевтичної допомоги та підходи до визначення ступеня її задоволення; сучасні принципи світової практики з надання фармацевтичної допомоги соціально-вразливим групам населення: дітям, жінкам, особам похилого віку, хворим на важкі та орфанні захворювання; основи державної соціальної політики, методи і показники її ефективності; функціонування системи реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги; основи соціального партнерства та соціальної відповідальності у фармації;
- знати нормативно-правову та законодавчу базу України, комплекс належних фармацевтичних практик, які регламентують вимоги до професійної діяльності.

Уміння:

- вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій;
- вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання;
- вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань;
- застосовувати комп'ютерні технології в усіх аспектах фармацевтичної діяльності;
- вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою;
- формувати пакет «соціальної привабливості» аптечного закладу;
- вміти користуватись і співпрацювати з офіційними сайтами контролюючих та регулюючих органів, довідковими ресурсами та ін.

Навички:

- демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності;

- позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів;
- аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності;
- визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки;
- здійснювати управління фармацевтичними організаціями та визначати його ефективність з використанням функцій менеджменту. Приймати управлінські рішення на основі сформованих лідерських та комунікативних здібностей фармацевтичних кадрів щодо стратегічного планування діяльності підприємств;
- враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків;
- планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик;
- сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	72	24	24	24	5	10	вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.	6	2	2	2	6	2		4
Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів	6	2	2	2	6		2	4
Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України.	6	2	2	2	8	2	2	4

Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави.	6	2	2	2	6		2	4
Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення.	6	2	2	2	6		2	4
Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.	6	2	2	2	4			4
Тема 7. Соціальна фармація і право.	6	2	2	2	4			4
Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу.	6	2	2	2	8	2	2	4
Тема 9. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку.	6	2	2	2	6	2		4
Тема 10. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях.	6	2	2	2	4			4
Тема 11. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих.	6	2	2	2	8	2	2	4
Тема 12. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування.	6	2	2	2	8	2	2	4
Усього годин	72	24	24	24	72	12	12	48
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами. 1. Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, проблеми та завдання системи охорони здоров'я України в сучасних умовах. 2. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. 3. Концепція реформування фінансування системи охорони здоров'я. 4. Становлення та розвиток соціальної фармації.	2	

	<ul style="list-style-type: none"> 5. Соціальне значення лікарських засобів. 6. Показники доступності лікарських засобів. 7. Медичне страхування як складова соціальної політики держави. eHealth - електронна система охорони здоров'я. 		
2	<p>Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво. 2. Узагальнення процедур проходження державної реєстрації для різних груп лікарських засобів. 3. Впровадження спрощеної процедури державної реєстрації для інноваційних та соціально значимих лікарських засобів (для лікування туберкульозу, ВІЛ/СНІД, орфанних захворювань та ін.). 4. Практичне використання ATCDDD як методу оцінки споживання лікарських засобів. 	2	2
3	<p>Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Визначення та структура національної безпеки України. 2. Критерії економічної безпеки держави. 3. Підходи, що застосовуються при визначення порогових значень. 4. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки. 5. Індикатори припустимості рівня загроз економічної і соціальної безпеки. 6. Складові частини дохідної і витратної частин державного і місцевих бюджетів. 7. Основні показники діяльності фармацевтичної служби України. 	2	2
4	<p>Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Механізм формування ефективної системи соціально-економічних відносин у суспільстві. 2. Форми та функції медичного страхування. 3. Підходи до впровадження медичного страхування населення в Україні. 4. Нормативно-правове забезпечення медичного страхування населення. 5. Гарантований рівень медичних послуг. 6. Державна страхова медицина. Формулярна система. 7. Механізм рефундації коштів аптекам за відпущені лікарські засоби. 	2	2
5	<p>Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні. 	2	2

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань. 3. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів. 4. Особливості встановлення роздрібної вартості на лікарські засоби, виробу медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах відпуску. 5. Порівняльний аналіз фармацевтичного забезпечення пільгових категорій населення в Україні та за кордоном. 6. Волонтерська та гуманітарна допомога. 		
6	<p>Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фармацевтичне самоврядування. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. 2. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. 3. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів. 4. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін. 5. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. 6. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка. Фармацевтичне самоврядування. 	2	
7	<p>Тема 7. Соціальна фармація і право.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я. 2. Шляхи розв'язання практичних проблем, зумовлених законодавчими протиріччями. 3. Соціальна відповідальність та контроль за дотриманням законодавства у сфері реклами лікарських засобів та супутніх аптечних товарів. 4. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення. 	2	

	<p>5. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання. Фармацевтичне самоврядування.</p> <p>6. Роль громадських організацій та об'єднань у вдосконаленні аспектів надання фармацевтичної допомоги.</p> <p>7. Гуманітарна і волонтерська допомога.</p>		
8	<p>Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу.</p> <p>1. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. "Соціальні ролі" та етика бізнесу.</p> <p>2. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я.</p> <p>3. Соціальні проекти та звіти.</p> <p>4. Морально-етичні та соціально-психологічні аспекти фармацевтичного забезпечення населення.</p> <p>5. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.</p> <p>6. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.</p>	2	2
9	<p>Тема 9. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку.</p> <p>1. Взаємозв'язок суб'єктів фармацевтичного ринку України.</p> <p>2. Характеристика вітчизняних виробників лікарських засобів та аналіз обсягів їх виробництва.</p> <p>3. Порівняння сучасних методів аналізу товарної кон'юнктури ринку лікарських засобів.</p> <p>4. Порівняння сучасних методів аналізу цінової кон'юнктури ринку лікарських засобів.</p> <p>5. Застосування комп'ютерних технологій для аналізу ринку.</p> <p>6. Методи фармакоеконічного аналізу схем фармакотерапії.</p> <p>7. Вплив соціально-культурних факторів макросередовища на маркетингові програми фармацевтичних фірм.</p>	2	
10	<p>Тема 10. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях.</p> <p>1. Зміна парадигми управлінських рішень в XXI столітті.</p> <p>2. Роль застосування сучасних інформаційних технологій у всіх аспектах діяльності фармацевтичних організацій.</p> <p>3. Використання комп'ютерних технологій для пошуку інформації про лікарські засоби, про наявність препаратів на ринку, для співпраці з постачальниками та замовлення товару, для обліку поступлення і розходу</p>	2	

	товару, звітності, зв'язку з контролюючими органами та ін. 4. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів.		
11	Тема 11. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. 1. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання). 2. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення. 3. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання. 4. Соціальна небезпека при немедичному використанні допінгу в спорті.	2	2
12	Тема 12. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 1. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 2. Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. 3. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. 4. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 5. Інформаційно-рекламне забезпечення відпуску з аптек лікарських засобів та інших товарів. 6. Дотримання законодавчих вимог до реклами лікарських засобів та інших товарів.	2	2
	Всього	24	12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Соціальна фармація» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.

5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості фінансування системи охорони здоров'я. 2. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України. 3. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. 4. Становлення та розвиток соціальної фармації. 	2	4
2	<p>Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції розвитку концепції соціальної відповідальності та її місце в управлінській системі. 2. Обґрунтування соціальної відповідальності у фармації на особистісному рівні. 3. Концептуальні положення та методологія формування соціальної відповідальності фахівців фармації. 4. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання, геріатричним пацієнтам та ін.). 	2	4
3	<p>Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення грамотності населення у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії ВООЗ. 2. Фармацевтичні аспекти збереження здоров'я та популяризації здорового способу життя. 3. Соціальне значення фармацевтичної профілактики. 4. Роль фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. 	2	4

	<ul style="list-style-type: none"> 5. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. 6. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 7. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів. 		
4	<p>Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави.</p> <p>Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Форми та функції медичного страхування. 2. Підходи до впровадження медичного страхування населення в Україні. 3. Нормативно-правове забезпечення медичного страхування населення. 4. Гарантований рівень медичних послуг. 5. Державна страхова медицина. Формулярна система. <p>Механізм рефундації коштів аптекам за відпущені лікарські засоби.</p>	2	4
5	<p>Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p> <p>Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Державні гарантії у галузі забезпечення ліками окремих соціально важливих нозологій, соціально небезпечних та орфанних захворювань, незахищених верств населення. 2. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні. 3. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань. 4. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів. 5. Референтне ціноутворення під час державних закупівель. 6. Особливості встановлення роздрібної вартості на лікарські засоби, вироби медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах відпуску. 7. Основні положення нормативної бази урядової програми «Доступні ліки». 8. Особливості виписування та обліку електронних рецептів. 9. Механізм реімбурсації аптекам коштів за відпущені лікарські засоби. 	2	4
6	<p>Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.</p>	2	4

	<p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. 2. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. 3. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптекних закладів. 4. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін. 5. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. 6. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка. 		
7	<p>Тема 7. Соціальна фармація і право.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я. 2. Шляхи розв'язання практичних проблем, зумовлених законодавчими протиріччями. 	2	4
8	<p>Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. 2. Дотримання вимог законодавства та чесної конкуренції на ринку. 3. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах. 4. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін. 5. Участь фармацевтичних підприємств у благодійних і гуманітарних проектах. 	2	4
9	<p>Тема 9. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок суб'єктів фармацевтичного ринку України. 2. Характеристика вітчизняних виробників лікарських засобів та аналіз обсягів їх виробництва. 	2	4

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Порівняння сучасних методів аналізу товарної кон'юнктури ринку лікарських засобів. 4. Порівняння сучасних методів аналізу цінової кон'юнктури ринку лікарських засобів. 5. Застосування комп'ютерних технологій для аналізу ринку. 6. Методи фармакоекономічного аналізу схем фармакотерапії. 7. Вплив соціально-культурних факторів макросередовища на маркетингові програми фармацевтичних фірм. 		
10	<p>Тема 10. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях. Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Зміна парадигми управлінських рішень в XXI столітті. 2. Роль застосування сучасних інформаційних технологій у всіх аспектах діяльності фармацевтичних організацій. 3. Використання комп'ютерних технологій для пошуку інформації про лікарські засоби, про наявність препаратів на ринку, для співпраці з постачальниками та замовлення товару, для обліку поступлення і розходу товару, звітності, зв'язку з контролюючими органами та ін. 4. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів. 	2	4
11	<p>Тема 11. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання). 2. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення. 3. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання. 4. Соціальна небезпека при немедичному використанні допінгу в спорті. 	2	4
12	<p>Тема 12. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 2. Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. 	2	4

	3. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. 4. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. 5. Інформаційно-рекламне забезпечення відпуску з аптек лікарських засобів та інших товарів. 6. Дотримання законодавчих вимог до реклами лікарських засобів та інших товарів.		
	Всього	24	48

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	--/-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	--/-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	---	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. (Національний підручник).
2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 416 с. (Національний підручник).
3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання. Х.,2017.
4. Громовик Б.П. Організація роботи аптек: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., доопр.та доповн. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 288 с.
5. Немченко А.С. Організація фармацевтичного забезпечення населення / А.С.Немченко, А.А. Котвіцька, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С.Немченко.- Харків: Авіста-ВЛТ, 2007.-488 с.

Допоміжна

6. Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).
7. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. 92 с.
8. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 65 с.
9. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 55 с.
10. Унгурян Л.М., Беляєва О.І. Організація та економіка фармації: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. 110 с.

11. Фармакоекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації/ Яковлева Л. В. та ін.; за ред. Л. В. Яковлевої. Вінниця: Нова книга, 2017. 207 с.
12. Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).
13. Основні законодавчо-правові акти, що регламентують діяльність аптечних закладів. Довідник / Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Одеса: ОНМедУ. 2020. 150 с.
14. Котвіцька А. А., Кубарева І. В., Сурікова І. О. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та в Україні. Фармацевтичний часопис. Тернопіль, 2017. № 3. С. 70-76
15. Фармацевтичне правознавство у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. Х.: НФаУ, 2015. 112 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/>.
3. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
4. Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
5. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
6. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.
7. Пошукова база Medline [Електронний ресурс]. – Режим доступу: National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>.
8. Пошукова база Medscape [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Medscape <https://www.medscape.com/pharmacists>.
9. Пошукова база Cochrane Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Cochrane Library <https://www.cochrane.org/>